

esperantoUSA

The ELNA

Newsletter: News of the Language Problem and Esperanto as the solution

1991(2)

Making News This Issue

Youthful Talent

A double look at an exciting educational experiment, involving Esperanto, now taking place in Hungary, from Prof. Ron Glossop of Illinois and from András Lukács of Hungary and Esperantina Mirska of Poland.

See Pages 3-4

Candidates

Four of this year's candidates for ELNA's Executive Board explain their visions for ELNA, its future activities, and its very future. Read carefully before you choose!

See Page 5

Esperanto Networked

From Japan: Computer informational networks are now an integral part of the Japanese Esperanto movement. Read this interesting article from the Yokohama magazine *Novaĵoj Tamtamas*.

See Page 7

In This Issue:

Financing Esperanto 2

Robert Burns in Translation 5

A Soviet View of Earthquake
Forecasting in Ancient China 9

And Much, Much More to
Delight and Inform You!

Going to North Carolina?

THE 1991 ELNA KONGRESO...

...will take place July 20-25 on the campus of Meredith College in Raleigh, North Carolina.

This year we'll be trying out several new ideas, including a more varied, multi-track program and a concentrated Esperanto weekend for participants unable to stay the full six days.

We want to make the 1991 Kongreso as enjoyable as possible for as many of you as possible, taking into account the differences in your interests, levels of fluency, and available time.

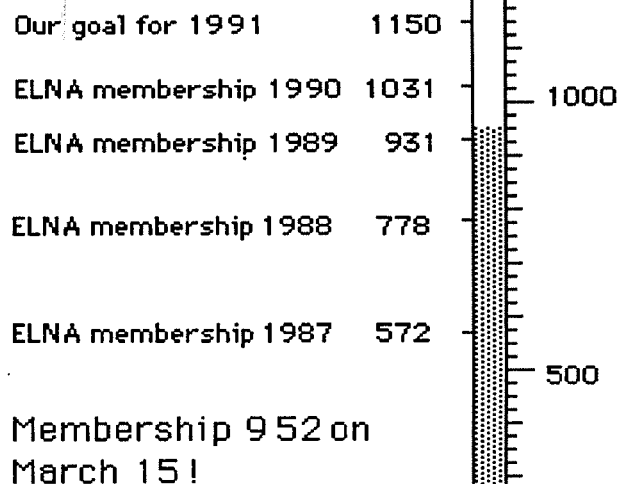
The Expanded Program

The usual parts of the ELNA Kongreso will be there: an interkona vespero Friday

night so early arrivals can start getting acquainted with each other, a distra vespero Saturday evening full of music, comedy, and entertainment all in Esperanto, and a banquet Wednesday evening.

In addition, our plans call for this year's Kongreso to feature a rich variety of talks, panel discussions, and workshops. How can we better publicize Esperanto? What's the best way to teach it? How do you start and run a local group? What can an isolated Esperantist do to gain conversational fluency? How can I become more familiar with Esperanto literature? What are other Esperanto or-

continued on p. 5

EDITORIAL

HIGH FINANCE

The original editorial intended for this space had to do with the newsletter, where it had come from, where it is going. But when I gave proof copies to several people so that they might track down errors, Cathy Schulze responded with some criticisms of the direction the newsletter is taking, not just of typographical errors. Her criticisms had to do with the supposed increased costs of the newsletter, and the financing of ELNA.

I think that I can safely show that, with the exception of increases due to higher postal rates, 104 pages of newsletter today is not significantly more expensive than 72 pages were several years ago, due to cost-cutting steps taken both by myself as editor and by the Central Office. Nevertheless, Cathy's worries about ELNA financing, if considered in more general terms, deserve the attention of all our members.

ELNA is not the wealthiest of organizations. Its sources of income are relatively limited. In fact, almost all of ELNA's income derives from four sources: dues; the book service; donations and bequests; interest income. Let's look at these in order.

(1) Dues. Ten years ago, when I was Director of the Central Office, the dues of ELNA's six hundred members just sufficed to pay my salary. Today, after a decade of inflation, the dues of ELNA's thousand members just suffice to pay the Director's salary. They don't pay the salary of the second staffer in the Central Office. They don't pay the rent or the utilities for the Central Office. They don't pay for the newsletter.

Now understand that I am not suggesting that the Director of the C.O. lives off the fat of the land. When I was Director, I once heard the then-President of ELNA brag to an associate that he had acquired my services for less than he paid an entry-level stenographer at his office. The comment rankled; but it was also true. I have no doubt that it is just as true today.

The dues problem is a structural one, and therefore insoluble in terms of dues alone. Another thousand members would pay the salary of the second person at the

C.O.; but the extra work load would require a third, and possibly a fourth, staffer. Dues could be increased (they have not been, in a decade), but an increase that wouldn't decimate the membership wouldn't solve the problem, either.

Conclusion: ELNA cannot live by dues alone.

(2) The book service. Between mark-ups and discounts, ELNA probably averages about 30% profit on the books it sells. This means that ELNA's annual book-service profit is currently running on the order of \$10,000, somewhat over half of the salary of the second worker in the C.O.

Whether book-service profits can be increased significantly is a difficult question. That largely lies in the hands of the membership. If you decide that you want to read more Esperanto books, you can increase this figure. But remember, for every hundred dollars you spend on books, ELNA gets only about \$30; the rest goes generally to Esperanto publishers throughout the world, and although it is certainly not wasted, it also does not help ELNA.

(3) Donations and bequests. When I was Director, donations arrived at the average rate of some \$3,000 per year. This is not a lot. More recently, ELNA members have dug deeply, and successfully, into their pockets for seed money for two projects: the Steve Allen videotape; and the Richardson book. None of this money, however, went for general day-to-day operations of ELNA.

At the ELNA Congress in 1984 I was shocked to see in the budget a projected deficit that would eat up about half of ELNA's capital. At that rate, in about two years ELNA would have been broke. The late Ella Gibson came to the rescue (see last issue) with a bequest that guaranteed ELNA, at least in good times, an income that, together with dues and book-service profit, would cover at least the day-to-day operations of the organization.

Ella Gibson's bequest, unfortunately, does not help as much in times of recession, when the Federal Government is

lowering interest rates to promote growth and interest income is generally dropping. Even one other significant bequest like Ella's would resolve the immediate problem; but, of course, ELNA can neither count on nor hope for such bequests. After all, most of our members are not planning to pass on in the immediate future (I certainly am not), and in any case most of us have more immediate concerns—children and the like—for which we must make provision.

(4) Interest income. Here we run into an interesting problem. With a relatively constant capital, and assuming that the long-term interest rate is more-or-less equivalent to the long-term inflation rate, we have two alternatives. Either we spend our interest on day-to-day operations (as we are doing) and watch inflation eat up the value of our capital, until, in a couple of decades, we are right back where we started in the middle 1980's; or we roll our interest over into our capital, curtail our day-to-day operations, and by the mid-2000's end up with a capital worth exactly what it is today, but with nothing else to show for our efforts. For an organization whose job is to promote Esperanto, the latter alternative is not a choice but a cop-out; but the former alternative isn't very attractive, either.

Solutions? All I can think of are band-aids. A 20% dues increase would, by my calculations, add some \$4,000 per year to ELNA's income, taking some of the pressure off the interest and perhaps allowing some of that interest to be rolled over. Adding a book or so to ELNA's list of its own publications (along with the Richardson book) would slightly increase ELNA's overall profit margin on book sales. A significant increase in donations would be a great help, as would another bequest on the order of magnitude of Ella Gibson's. An end to the recession and an increase in interest rates would be helpful; but over this we have no control whatsoever. And it might be possible to find additional sources of (outside) financing.

Any ideas from the membership?

Don Harlow

AN APPEAL TO FRIENDS OF ESPERANTO

by Prof. Ron Glossop

[Ron Glossop, Professor at the Southern Illinois University at Edwardsville, has for some years been involved with the teaching of Esperanto to gifted children. For information on the *Fondaĵo Talento*, see the following article by Esperantina Mirska and András Lukács.]

Several years ago I came to the conclusion that we must teach Esperanto to children. When I talked with teachers and school administrators, I was told that there is no room in the curriculum for more subjects; but teachers of the gifted responded differently. They said, "Esperanto is just what children need in the language arts area." So I joined the World Council for Gifted and Talented Children (WCGTC) with the aim of persuading that organization to support the teaching of Esperanto to gifted children all over the world. The gifted children of today will be the leaders of tomorrow, won't they?

In 1987 at the Seventh World Congress of the WGTG in Salt Lake City I presented a paper entitled "International Child-to-Child Correspondence Using Esperanto." There were hundreds of people from all over the world at that conference, but they all spoke English. Only ten were present at the session related to foreign language where I made my presentation! Despite getting my paper published in *Gifted International* (the organ of WCGTC) and sending letters to many members of

WCGTC who say they are involved in international education, I have had no positive response to my efforts. I was also not making much progress with my proposal for another presentation about Esperanto at the Ninth World Congress in The Hague this coming July (despite separate letters to all members of the program committee) until a remarkable event occurred, which is the cause of this letter.

In October a conference about gifted and talented children was held in Budapest, Hungary. At the conference a presentation was made by a group of fifteen 7-year-olds from a school in Budaörs, a suburb of Budapest. These children have been learning Esperanto in accord with the pedagogical principles of child psychologist László Polgár (whose three daughters are world-renowned chess players). The school is run by the Talento Foundation, which was set up by the Hungarian Esperanto Association to develop the natural talents of children, to protect the global environment, and to improve international communication. Fortunately, Willie Peters from Holland, the Local Secretary of the Organizing Committee for the Ninth World Congress of WCGTC, saw their presentation. He was so impressed that he invited them to come and give a similar presentation in The Hague! So maybe there will be a presentation about Esperanto at that important international Congress.

But that is a big "maybe." The Talento

Foundation does not have the money to make the trip. I called Mr. András Lukács, Secretary of the Foundation, to learn how much was needed. He estimated the transportation cost to be five hundred American dollars, but he was also concerned about food and lodging costs in the Netherlands. I have written to Mr. van Geffen in Holland to urge the Esperantists there to provide lodging and meals. I have pledged to raise the \$500 for travel from U.S. Esperantists. Assisted by a grant from my university, I will be visiting the Talento Foundation on April 23 as part of a delegation sponsored by WCGTC! I hope to be able to give the money to Mr. Lukács at that time.

I have talked with Lucy Harmon in El Cerrito, California, and she has graciously agreed to have the Esperanto Travel Service act as collection agent for contributions. She will then transfer the funds to me to take or send to the Talento Foundation. I regard this event to be so important for Esperanto that I am contributing \$200 with the expectation that others together will send at least \$300. (Because this is for something outside of the U.S. we cannot get tax-deductibility for contributions.) All money will be given to the Talento Foundation even if we collect more than \$500. (They need the help anyway.)

Please send a check made out to "Esperanto Travel Service" and marked "for Talento Foundation" to Esperanto Travel Service, 6104 LaSalle, Oakland, CA 94611, phone (415) 339-2001. Thanks!

EVOLUIGO DE ALTAJ MENSĜAJ KAPABLOJ ĈE ORDINARAJ INFANOJ

de Esperantina Mirska kaj András Lukács

[*Esperantina Mirska estas denaska esperantistino—ĉu vi jam konstatis tion de ŝia nomo?—el Pollando, kiu servis en 1990 kiel instruistino ĉe la lernejo de Fondaĵo Talento en Budaörs, Hungario. András Lukács estas Sekretario de Fondaĵo Talento. Pripensu transdoni la jenan artikolon—kompreneble, en anglalingva traduko!—al instruistoj de getalentuletoj en via regiono!*]

La 1-an de septembro 1989 en la apudbudapeŝta urbeto Budaörs komenciĝis

interesa pedagogia eksperimento. Oni fondis specialan Esperantan klason por evoluigi la talentojn de infanoj kiel eble plej alten. La tutan eksperimenton prizorgas kaj gvidas la Fondaĵo Talento. La instru-kaj edukprogramoj baziĝas sur la principoj ellaboritaj de la fama hungara psikopedagogo, samideano László POLGÁR. Sian specifan metodon li aplikis en la edukado de tri filinoj, kiuj ja fariĝis olimpikaj ŝakmondĉampioninoj. La mirindaj sukcesoj kaj atingoj de la Polgár-fratinoj

vekis interesiĝon ĉe multaj personoj. Inter ili estis la konata hungara esperantisto András LUKÁCS, kiu decidis apliki la Polgár-metodon pli vaste—en lerneja sistemo.

Laŭ la principoj de la Polgár-metodo en la edukprocezo tre gravas ekstreme intensa instruado kaj kiel eble plej frua specialiĝo. Same gravas la senĉesa motivigo de la infanoj, la rekono kaj daŭra admiro de iliaj sukcesoj. Krome la infanoj devas vivi en harmonia etoso de respekto kaj amo. Tiujn principojn oni

klopodas observi kaj apliki en la budaŭrsa eksperimento.

En la eksperimenta klaso oni decidis instrui intense fremdajn lingvojn kaj matematikon. La unua lingvo instruata en la klaso—konforme al la principoj de samideano Polgár—estas la internacia lingvo Esperanto, kiu pro la specifa strukturo grandskale helpas en la instruado kaj lernado de la sekvaj fremdaj lingvoj. Esperanto pro la neŭtraleco kaj internacieco grave kaj pozitive influas la disvolvon de la infanaj personeco kaj intelekto. Esperanton instruas al la infanoj denaska esperantistino en tria generacio, Esperantina MIRSKA, kiu venis el Pollando.

En la instruado de matematiko aparte gravan rolon ludas soroban-arto. La malnova japana abako, sorobano, havas tre simplan kaj klaran strukturon, dank' al kiu la infanoj ege rapide alproprigas al si la arkanon de soroban-arto. La uzado de sorobano instigas la infanojn havi aktivan sintenon al lernado kaj tre forte disvolvas ĉe la infanoj mensajn kalkulkapablojn.

La lernojaro estis dividita en du epokojn. De septembro ĝis februaro daŭris la epoko de la hungara lingvo, de marto ĝis junio sekvis la epoko de matematiko. La restado de la infanoj en la lernejo estis aranĝita laŭ lernej-hejma sistemo. La infanoj ĉiutage restadis en la lernejo de la 8a matene ĝis la 17a posttagmeze. En la unua parto de la tago (ĝis la tagmanĝo, kiu okazis je la 12-a horo) la infanoj lernis intense la hungaran lingvon (legadon kaj poste ankaŭ skribadon) kaj en la dua epoko—matematikon. Post la tagmanĝo sekvis ĉirkaŭ unuhora ripozado, dum kiu la infanoj dormis aŭ ludis en la freŝa aero. Posttagmeze la infanoj intense lernis Esperanton. La eksterlanda instruistino entute ne konis la hungaran lingvon. Dezirante interkompreniĝi kun ŝi, la infanoj fervore lernis Esperanton des pli, ke ili ek de la komenco mem ege ekŝatis la instruistino. Dum ses monatoj la infanoj lernis lingvon tre intense 2 aŭ 3 horojn ĉiutage (13 horojn semajne), preskaŭ tutan tempon per la rekta metodo. Dum la unuaj kvar monatoj al la eksterlanda instruistino iom helpis hungara pedagogo.

En la instruado de Esperanto oni

aplikis multajn elementojn de la ekstreme intensa Horváth-Radosmetodo. Oni turnis apartan atenton al tradukado kaj interpretado. La instruistino aplikis multajn simplajn, sed tre efikajn rimedojn por kuraĝigi la infanojn kaj forigi ĉe ili la senton de podiotimo. Rezulte post 6-monata lernado la plejmulto de la infanoj povis libere interkompreniĝi en Esperanto. Ilia lingvokono permesis ekinstrui al ili aliajn lernobjektojn en Esperanto.

En la dua epoko ili lernis la lingvon nur unu horon ĉiutage, ĉar tiam venis el Japanio altranga specialisto, Kenĝi HINATA, kiu komencis instrui la soroban-arton. La infanoj mirinde progresis, kaj post mallonga tempo ili scipovis bonege kaj tre rapide adicii kaj subtrahi per centoj kaj miloj, uzante sorobanon. Iliaj samaĝuloj lernantaj laŭ la oficiala ŝtata programo povis kalkuli (t.e. diri sinsekve la entjerojn) ĝis 100 kaj adicii-subtrahi ĝis 20. Diversaj specifaj ekzercoj enkadre de la soroban-lecionoj forte disvolvis ĉe niaj infanoj mensajn kalkulkapablojn, koncentriĝ- kaj asociad-kapablojn kaj aliajn pozitivajn mensajn trajtojn.

La eksperimento vekis ekde la komenco mem grandan interesiĝon ne nur en la Esperanta medio. La infanojn vizitis multaj pedagogoj, sciencistoj kaj ĵurnalistoj. Venis geesperantistoj el la tuta mondo (interalie el Nov-Zelando, Koreio, Ĉinlando, Japanio, Kanado, Israelo, Sovetunio, Finnlando, Francio, Britio, Nederlando, Italio, Rumanio, Danlando). Oftaj vizitoj de la eksterlandanoj estis signifoplena elemento de la instruado. La sepjaraj infanoj havis grandajn eblecojn multe ekscii pri aliaj landoj kaj kulturoj. Ili lernis senerare montri sur la mapo la landojn, el kiuj venis la gastoj. Ili bone ekkomprenis kaj ekkonsciis la mondiskalan problemon de multlingveco. Kiel sepjaruloj ili malkovris la avantaĝojn de la internacia lingvo kaj povas ĝui liberan interkompreniĝon kun multaj eksterlandanoj.

La infanoj plurfoje prezentiĝis sukcese antaŭ granda publiko per modellecionoj, ili estis ofte intervjuataj de ĵurnalistoj kaj montrataj en televidprogramoj (ankaŭ tutmonde dank' al la Usona televidkompanio CNN).

Krom intensa instruado de la ĉefaj lernobjektoj la pedagogoj turnas multan atenton al la problemoj de bona konduto, ordemo, disciplinemo, akurateco. Oni strebas vekti en la infanoj grandegan amon, admiron kaj estimon al la Naturo. Oni multe parolas pri la medioprotektado.

La unua jaro de la eksperimento finiĝis per plena sukceso.

La duan klason eniris 12 infanoj el inter la 22, kiuj komencis lerni en tiu eksperimenta klaso. Tri infanoj devis foriri, ĉar ili ne sukcesis atingi la deziratan nivelon. La aliaj 7 foriris, ĉar la klaso devis fariĝi tute privata lernejo sen ia ajn ligo kun la kutima ŝtata lernejo, kaj pluraj gepatroj opiniis, ke en la nunaj cirkonstancoj de ĝenerala sociekonomia krizo en Hungario privata lernejo ne havas perspektivojn.

En la dua klaso la infanoj plu lernas Esperanton, kvankam laŭ la originala projekto ili devus eklerni la anglan lingvon, kies instruadon oni konscie prokrastis je unu jaro. La Esperanto-instruistino, laŭ profesio klasika filologo, perfektigante ĉe la infanoj la lingvokonon, decidis ankaŭ enkonduki multajn elementojn de la antikva—ĉefe helena—kulturo, sur kiu ja baziĝas tuta eŭropa kulturo. Se temas pri la lingvo mem, ili plu perfektigis en la tradukado kaj interpretado, en kiuj kelkaj infanoj brile sukcesas. Por la infanoj okazas ekskursoj kaj vizitoj al naturprotektejoj, kavernoj, muzeoj kaj fabrikoj, kio plivastigas la sciojn kaj konojn akiritajn en la lernejo. Ili daŭrigas la korespondadon en Esperanto, komencitan en la unua klaso, kun samaĝuloj el la tuta mondo. Post unujara intensa lernado de Esperanto la infanoj jam tute libere kaj flue parolas Esperante kaj konscias sian lingvonivelon. Ili ĉiuj senescepte havas senton de sukceso en la lingvolemado. Tiu sukcesosento instigas ilin al pli kaj pli fervora lernado, kies efikoj estas ĉiutage klare videblaj.

La infanoj komencis alproprigi ankaŭ konojn pri komputado, dank' al la IBM PC XT-kongruaj komputiloj, kiujn ili ricevis de la hungara komputila kompanio CONTROLL.

La ĝisnunaj atingoj permesas esperplene pensi pri la estonteco kaj plena fina sukceso de la daŭranta eksperimento.

continued from p. 1

ganizations doing?

For beginners and those without complete conversational fluency, some programming will be offered in English or a mixture of English and Esperanto

Business meetings, conducted entirely in Esperanto, will let you take part in ELNA's decision-making process.

We realize that not everyone can spare the time for the full Kongreso, so we'll be scheduling many of the most interesting and entertaining items on Saturday and Sunday. So, even if you can't be with us the full six days, you'll find it worthwhile to come just for the weekend.

Excursion Day

Borrowing an idea from the Universala Kongreso, all day Tuesday through Wednesday morning will be reserved for a selection of excursions for kongresanoj and their families.

This will enable us to offer an optional, inexpensive trip to the North Carolina coast

(just over two hours away by interstate highway), including a river cruise and overnight accommodations at a resort beach.

Those remaining in Raleigh will have a chance to visit the sights in Durham, Raleigh, and Chapel Hill.

The Location

Raleigh, capital of the nation's 10th most populous state, is served by interstate highways, Amtrack, and the Raleigh-Durham International Airport. Raleigh, Durham and Chapel Hill are collectively known as the Research Triangle because of the concentration of scientific and scholarly institutions. In addition to Duke University, the University of North Carolina, and North Carolina State, the area is home to the National Humanities Center, the Research Triangle Institute, several smaller colleges and universities, and numerous other research and high-tech manufacturing concerns. All IBM personal computers made in the Western Hemisphere are manufactured in the Research Triangle Park, for example, as are many of the recently-devel-

oped anti-viral medications.

Meredith College, a private school for women, is located in western Raleigh near North Carolina State University. In addition to our dormitory and meeting rooms, we will have access to a swimming pool, tennis courts, and other facilities on the attractive campus. Inexpensive meals will be available in the college cafeteria and there are several restaurants nearby. City bus service is available between the campus and downtown Raleigh.

How You Can Help

Do you have an idea for a program item? Are you interested in taking part in a panel discussion on some aspect of Esperanto? Would you like to tell a joke, sing a song, or perform a skit in the *Distra Vespero*? Help us make this year's Kongreso a success! Contact Chuck Mays, 5400 Belsay Drive, Raleigh, NC 27612, tel. (919) 781-0553 or Gary Grady, 817 North Buchanan Boulevard Apt. D, Durham, NC 27701, tel. (919) 286-4296.

DEKLAROJ DE LA KANDIDATOJ

[*En lapasinta jaro ni komencis lakutimon aperigi mallongajn programdeklarojn fare de la kandidatoj por la Estraro, tial ke la anoj de ELNA sciu, kio estas la sinteno de ĉiu kandidato. Ĉis nun, por la nuna jaro ni ricevis la jenajn. Poste ricevitaj deklaroj aperos en n-ro 1991(3).*]

Ellen M. Eddy

ELNA has shown much growth during the last few years due to increased membership, good leadership, and a more secure financial base. These have permitted the message of Esperanto to be disseminated among the general population in a more frequent and professional manner. The current challenges of the Board will be to work even harder to maintain and further increase that membership, strengthen and protect the endowment monies, fund innovative programs that fulfill our organization's aims, and supply good leadership in all areas. I will continue to work to meet these challenges if reelected to the board.

William R. Harmon

A basic necessity for the survival of a grassroots, volunteer-based organization such as ELNA is the maintenance of continuity through dedicated and consistent leadership. No less important is continuity and organization within the infrastructure, so that earlier errors not be repeated and the wheel not be re-invented when new ideas and concepts are to be implemented. ELNA's strength stems also largely from the support of local clubs and groups; these need to be more directly involved in planning for nationwide and "institutional" activities (e.g., relationships with UNA-USA groups, secular and religious groups supporting the international language, MLA and similar educator groups).

• ELNA should, in my view, expand its present publishing efforts further in textbook and literary areas by investing part of its capital in such

publishing enterprises in a businesslike manner.

• ELNA must, in my view, make a continuing effort to acquaint educators, librarians and students with the existence and value of Esperanto, and provide prompt and useful support to all legitimately seeking information about Esperanto.

From my international work I know that ELNA has earned great respect among many leading foreign Esperantists for the dogged persistence with which it has tackled the extreme difficulties present in this country in "selling" the international language, and for the progress which we have made. I think that ELNA's members should take pride in this, as every single one of them is making a contribution; some more than others, but every member has an equal right to be proud of being an Esperantist. The world needs Esperanto now more than ever; it is we, those persistently optimistic wearers of the green star, who must keep it well and vigorous for that time when the world grows up to it.

John B. Massey

During my 3 three-year terms as Treasurer, I supervised the computerizing of the bookkeeping, ordering and inventory systems, and improved the quarterly reports to the Board. I hope to continue these efforts. In my opinion, ELNA is in dire need of more capital for its Endowment Fund. I will work for a major fund drive, perhaps structured as a "3 year pledge" campaign.

William H. Schulze

Kiel estrarano, mi intencas unue koncentri miajn penojn al aferoj de la statuto kaj kapitala fonduso por ke ELNA restu finance sana kaj ke membro ne perdu voĉdonrajton simple pro nekompreno.

Du okazaĵoj montras bezonon por ĉiam obei la statuton.

1. Pro funkciula ago en 1990 ne konforme al ELNA statuto, ELNA eniris la lastan kvaronjaron de 1990-91 fiska jaro sen aprobita buĝeto.

2. En 1990 pli ol sepdek (70) membraj poŝtaj balotoj por prezidanto kaj estraranoj ne inkluzivigis en fina kalkulo ĉar koverta surhavo ne strikte konformis al statuta preskribo.

Tiu lasta indikas la neceson por amendi la statuton por malhelpi devion de preskribita formo sur ekstera koverto. Tio helpos eviti nuligon de la enmetita voĉdonilo. Speciale gravas klarigo ĉar multaj membroj ne klare komprenas kialon por la detalaj poŝtaj instrukcioj.

Alia serioza problemoj estas la daŭra malgrandiĝo de aĉetvaloro de la kapitala fonduso pro inflacio kaj intereza malgrandiĝo. Nuntempe parto el la interezo ne estas reinvestita. Tiuj kondiĉoj eventuale kondukos al bankroto.

Do, nepras estraranoj kiuj konstante kaj diligente atentis la tag-al-tagan funkcion de lig-aferoj.

Mark C. Stephens

The Esperanto movement in the United States has experienced record growth in the past few years. To maintain that positive growth, ELNA needs a board more familiar with and willing to apply the practices of successful non-profit organizations, tailoring them to fit the unique environment of the United States Esperanto Movement. As a member of the board, I will take my experience of running the ELNA Central Office for the previous four years and my knowledge of successful non-profit management with me. Esperanto is a living language, not something to be preserved for some future date when the world is "ready for it"; by anticipating the needs of a growing Esperanto speaking-community in the U.S. and structuring our organization to meet those needs, ELNA will fulfill its role as leader in promoting Esperanto.

TRADUKO-KOMPARO

[En la februara numero de Novjorka Prismo troviĝis poemtraduko fare de usonano. Mi kaptas la okazon represi ĝin, kune kun alia traduko de la sama poemo fare de anglo. La unua versio estas farita de Maurice Wittenberg, denaska Brooklyn-ano, kiu skribas kaj redaktas teknikajn verkojn. La duanfaris Reto Rossotti; ĝi aperis en la verko Kantoj, poemoj kaj satiroj de Robert Burns (Manĉestro: Esperantaj Kajeroj, 1977). La tria versio estas la originalo de Robert Burns en la skota lingvo.]

Al Muso

*Elnestiginte ŝin per la plugilo, Novembron
1785*

Vi eta, glata, kaŭra besto,
Ho kia tim' en via brusto!
ne devas tiel vin hatigi
    Je via forkuro!
Mi ne intencas vin mortigi,
    Per stango de plugo!

Mi vere bedaŭras, ke homa socio
Rompis la ordon de Naturo,
Kaj pravigas tiun mank' de fido,
    Kiu vin ekkurigas
Pro mi, kiel vi, terido,
    Kiun Temp' mortigos.

Mi scias, ke vi okaze ŝtelas;
Vi kompreneble vivi devas:
Okaze spik' en garb' vi prenas,
    Malgranda peto;
Restaĵon mian Dio benas
    Pro donaceto.

Via eta domo, ruinigita!
Murar' de vent' nun disblovita!
Kaj restas nenio konstrui novan
    El verdaj folioj!
Kaj baldaŭ vi sentos akrecon blovan
    De decembraj ventoj!

Vi vidis la kampon senfoliigita,
Malvarman vintron pripreparita,
Kaj komforte en tiu ĉi musingo
    Vi loĝi planis;
Ĝis krak! la kruela plugilklingo
    La ŝirmon ŝiris.

Por tiu folioj-kun-branĉetoj
Elspezis vi multe da mordetoj,
Sed ekstere nun staras spite ĉion,
    Sen loĝejo taŭga
Suferi baldaŭ glaciĝon pluvon
    Kun prujno daŭra.

Museto, sole vi ne staras
Por pruvi, ke antaŭvido vanas:
El plej bonaj planoj de mus' aŭ hom'
    Je ofta fojo,
Rezultas nur dolor' kaj malbon'
    Anstataŭ ĝojo.

Benita do vi kompare min,
Nur estanteco tuŝas vin:
Mi malantaŭen rigardante,
    Tristaĵojn vidas,
Kaj antaŭen, kvankam nesciante,
    Divene timas.

Al Muso

kies neston li renversis per la plugilo

Velura, kaŭra tremuleto,
en brusto kia malkvieto!
Ne saltu for sub la impeto
    de tim' freneza.
Ne sekvos mi en murdopreto
    kun ŝpato peza!

Ve, ke la homa diktaturo
traŝiris ligon de l' naturo,
puŝante vin en sku-teruro
    al forkurado
de mi!—mizera terkunulo
    kaj sortofrato!

Vi iom ŝtelas, efektive,
nu kio do? Necesas vivi!
El garbo ian spikon levi,
    neniom ĝenas!
Se l' reston povas mi ricevi
    mi danke prenas!

Dometo via jen ŝirita!
Distaŭzas ĝin la vento spita;
kaj ĉio mankas por rapida
    konstru' de nova,
dum ve! eksiblas vintro frida
    kaj akreblova!

En velka nud' vi kampojn vidis,
Decembro morna alrapidis,
kaj kaŭre sub la ter' vi sidis
    kun varma felo;
sed kraŝ! la kruela klingo splitis
    tra via ĉelo!

Ĉi ruboneston el herbaĵo
masonis vi per pena maĉo;
nun vi ĝin perdis, ho domaĝo!
    senhejma, nuda,
vi elmetiĝas al la draŝo
    de vintro kruda!

Vi, Musĉjo, pruvis nun en pleno
la vanon de la projektemo:
de mus' kaj hom' plej zorga peno
    ja ofte falas,
kaj ne per ĝoj' sed per ĉagreno
    ĝi nin regalas.

Tamen, feliĉa vi! sub plago
nur de la hodiaŭa tago!
Ja ŝarĝas min dum vivovago
    la ve' pasinta,
kaj ankaŭ premas per imago
    l' eston! timinda!

To a Mouse

*On Turning Her up in Her Nest with the
Plough, November, 1785*

Wee, sleekit, cowrin, tim'rous beastie,
O, what a pani 's in they breastie!
Thou need na start awa sae hasty
    Wi' bickering brattle!
I wad be laith to rin an' chase thee,
    Wi' murdering pattle!

I'm truly sorry man's dominion
Has broken Nature's social union,
An' justifies that ill opinion
    Which makes thee startle
At me, thy poor, earth-born companion
    An' fellow mortal!

I doubt na, whyles, but thou may thieve;
What then? poor beastie, thou maun live!
A daimen icker in a thrave
    'S a sma' request;
I'll get a blessin wi' the lave,
    an' never miss 't!

Thy wee-bit housie, too, in ruin!
It's silly wa's the win's are strewin!
An' naething, now, to big a new ane,
    O' foggage green!
An' bleak December's win's ensuin,
    Baith snell an' keen!

Thou saw the fields laid bare an' waste,
An' weary winter comin fast,
An' cozie here, beneath the blast,
    Thou thought to dwell,
Till crash! the cruel coulter past
    Out thro' thy cell.

That wee bit heap o' leaves an' stibble,
Has cost thee monie a weary nibble!
No thou 's turned out, for a' thy trouble,
    But house or hald,
To thole the winter's sleety dribble,
    An' cranreuch cauld!

But Mousie, thou art no thy lane,
In proving foresight may be vain:
The best-laid schemes o' mice an' men
    Gang aft agley,
An' lea'e us nought but grief an' pain,
    For promis'd joy!

Still thou art blest compared wi' me!
The present only toucheth thee:
But och! I backward cast my e'e,
    On prospects drear!
An' forward, tho' I canna see,
    I guess an' fear!

[En ĉi tiu rubriko ni proponas por niaj legantoj artikolojn el aliaj ne bone konataj Esperanto-revuoj. La ĉisuba artikolo estas pruntita el la okpaĝa monata bulteno Novaĵoj Tamtamas, kiun redaktas s-ano DOI Hirokaz. Interesitoj povas peti kondiĉojn de abono ĉe: Jokohama Esperanto-Rondo, 18-14 Saïdo 1-ĉoome, Koonan-ku, JOKOHAMO, 233 Japanio.]

ESPERANTAĴO SUR KOMPUTILA RETO

de YAMAZAKI Masaru

Kiel mi skribis en antaŭa "N.T.", la perkomputila telekomunikado furoras rapide en Japanujo pro disvastiĝo de personaj komputiloj kaj tekstprilaboriloj. Komence, antaŭ kvin-ses jaroj, la reto de persona komputilo estis destinata preskaŭ al uzantoj, kiuj estas nur komputil-amatoroj, sed poste ili rimarkinde plimultiĝis, sendistinge pri la aĝo kaj la sekso. En la fino de la lasta jaro ekzistis centoj da retoj kaj iliaj abonantoj atingis ĉirkaŭ duonan milionon en la tuta lando.

Se temas pri japanaj esperantistoj (nun nur pli ol cent uzantoj), ili ĉefe uzas tri komputilajn retojn, nome "PC-VAN", "NIFTY-Serve" kaj "JEI-BBS". En la retoj "PC-VAN" kaj "NIFTY-Serve" troviĝas specialaj ĉambroj por esperantistoj respektive. Kaj "JEI-BBS" estas la propra reto por esperantistoj, kiun JEI (Japana Esperanto-Instituto) posedas. En ĉiu reto oni havas "SIG" (Special Interest Group: grupo de speciala fako¹) de Esperanto, alivorte, la unikan ĉambron por esperantistoj. Ne necesas diri, ke ekzistas gvidanto de la "SIG", kiu nomiĝas "SYSOP" (SYStem OPerator: sistemgvidanto). La rolo de la "SYSOP" estas jene:

- 1) Aranĝo por pli utila ĉambro
- 2) Rekruto de novaj uzantoj
- 3) Plano de esperanto-movado sur la reto
- 4) Anonco de diversaj esperanto-koncernaĵoj
- 5) Komunikado inter retoj, k.a.

En la komenco de uzado de la retoj, ni interŝanĝis informojn limigite, ekzemple, nur pri esperant-movado de rondo, plano de kongreso, noveldonita esperanta libro kaj tiel plu. Sed nun la ĉambro konsistas el jenaj ĉeloj (en kazo de "PC-VAN"):

1. INFORMO: Informoj pri esperant-movado, planoj de kongreso de JEI kaj lokaj rondoj, k.a.

2. PEGOJ: Diskuto inter esperantistoj, interŝanĝo de privataj informoj, prezento de eseoj, k.a.

3. LERNEJO: Esperanta kurso (prezento de lecionoj kaj ekzercoj, respondoj de

lernantoj, krizoj de instruistoj), k.a.

4. BIBLIOTEKO: Informoj de noveldonitaj libroj, dokumentaro de la finitaj lecionoj de la esperanta kurso en la LERNEJO, k.a.

5. DATUMLIBRO: Konservejo de amaso da datumoj (kondensiĝintaj tekstoj de la eseoj, ktp), "PDS" (Public Domain Software: senpage uzebla softvaro²), k.a. Oni povas iam ajn ellegi la informojn aŭ skribaĵojn el ĉiuj ĉeloj kaj en ilin enskribi siajn taŭgajn datumojn, kiuj estas konservotaj sur la retoj dum longa tempo.

Krom uzado de la ĉambro ekzistas la ŝanco por realtempa babilado inter ni sur la reto, tio estas "OLT" (On-Line Talking: surlinea parolado³). Por kunparolado oni devas antaŭe decidi la malferman tempon fikse aŭ libere (por limigitaj partoprenantoj), tiam partoprenantoj povas babiladi kune kiel en konferenco. Nuna fiksita tempo estas jene: Sur la reto "PC-VAN" ĝi komenciĝas je la 23a horo en ĉiu tria ĵaŭdo de la monato, kaj "NIFTY-Serve" je la 22a horo en la 10a, la 20a, kaj la 30a de ĉiu monato.

En la antaŭlasta jaro s-ro Fuĝimaki K., gvidanto de Numazu Esperanto-Rondo (Numazu estas urbo situanta 150 kilometrojn okcidente de Tokio) plenumis sian Esperanto-Kurson sur la retoj. Ĝi estis por la komencantoj dum tri monatoj (ekde la mezo de septembro ĝis la mezo de decembro). La kurso sukcese finiĝis pro lia energia laboro kio aŭspiciado de multaj aliaj esperantistoj. Lastjare li daŭre plenumis la mezgradan Esperanto-kurson ankaŭ dum tri monatoj (ekde la mezo de aprilo ĝis la mezo de julio). Ni ĉiuj aprecas liajn plenumojn kiel grandan kontribuon kaj tre valoran provon por disvastiĝo de Esperanto.

Lastatempe, s-ro Hotta H., kiu loĝas en Oosako, la due granda urbo de Japanujo, faris unikan komputilan programon, kiu celas solvi la problemon de supersignoj. Nun ni esperantistoj havas ne malgrandan problemon pri traktado de literoj kun supersigno per komputilo, pri kio oni

internacie diskutadas longe sur kelkaj gazetoj kaj organoj. (La komputilo ordinare kapablas trakti literon kun supersigno ne kiel unu literon, sed kiel du literojn. Do, la maŝino skribas, ekzemple kiel "S^" aŭ "A^S" sur la ekranon).

Hodiaŭ japanaj esperantistoj, dank' al li, povas legi kaj skribi la esperantan literon normalan (litero kun supersigno) sur la ekrano de la persona komputilo. La programo estas dediĉita de li kiel la "PDS" al nia dispono. (N.B. La programo estas uzebla nur sur la japana klavaro)

Cetere, en la "PDS" troviĝas ankaŭ unika programo, ekzemple, kiu ludas muzikon kun muzikdatumoj (muziknotoj konvertitaj en komputilaj kodoj) sur la komputilo. Nun en la DATUMLIBRO ekzistas multe da muzikdatumoj, ekzemple, "Espero", "Tagiĝo", "Romanze" kaj aliaj. Tial ni povas operacii la komputilon aŭskultante kiel fonmuzikon tiujn bonajn muzikojn, kiujn la sama komputilo ludas samtempe. Ĝis nun ni esperantistoj utiligas komputilajn retojn nur mallonge, sed certe ni pravas, ke ili estas elstare utilaj iloj. Jen estas aliaj ekzemploj de uzmaniero de la retoj:

—Rapide sciigo de la agado de ĉiu Esperanto-Rondo kaj persona informo (ekz. geedziĝo) al ĉiuj esperantistoj, kiuj loĝas dise en la tuta lando.

—Starigo de demandoj pri Esperanto, komputilaj aferoj, k.a. kiujn iu ne kapablas solvi mem, al aliaj esperantistoj.

—Estas facile al ĉiuj informi la planon de kongreso kaj peti helpon pri ĝia aranĝo.

—Peto pri tranoktejo de vojaĝantaj alilandanoj.

—Transsendo de manuskriptoj al redaktoro de la organo.

—Rekta interparolo kun lokaj esperantspertuloj, ĉar multe da personoj uzas la retojn kiel mi supre diris, kaj precipe nun diversaj lingvaj (neesperantaj) SIG'oj funkcias vigle (tio signifas, ke ekzistas pli multe da fremdalingvo-amantoj), do, oni povas diveni, ke ekzistas multaj latentaj uzantoj neesperantistaj aŭ ekesperantistaj,

kiuj legas la esperantajn informojn kaj skribaĵojn sur la Esperanto-SIG'oj. Inter ili, kiuj interesiĝas pri Esperanto aŭ volas lerni ĝin kun ni iom post iom, aperas sur la esperantan ĉambron. Kaj krom tiuj, kompreneble esperantistoj neuzantaj la retojn, rapide komencas uzi ilin. Tial la Esperanto-SIG'oj fariĝas pli kaj pli

grandaj. Ju pli multiĝas la uzantoj, des pli certe vigliĝas ĉiu Esperanto-SIG'o. Do, la komputila reto funkcios kiel la plej bona esperantujo en la nemalproksima estonto.

P.S. Pri internacia komputila reto, nun ni utiligas ĉefe "CompuServe" por interkomuniki kun esperantistoj en Eŭropo kaj Usono kaj aliaj lokoj, sed pro alta

telekomunika elspezo, bedaŭrinde la internacia telekomunikado per la persona komputilo ne tiel vigladas.

¹ Fakgrupo. -red. EUSA

² Publikvaro. -red. EUSA

³ Interbabilado. -red. EUSA

MEZEPOKAJ ĈINAJ METODOJ PROGNOZI TERTREMOJN

de Andrei Kolganov

[S-ano Kolganov estas *Esploranto en la Instituto de Orientologio de la Uzbekistana Akademio de Sciencoj en Taŝkent, Uzbekio, Sovetunio. Li proponis al ni la jenan resuman artikolon, kiun ni supozis interesa ĉar tiom el la anoj de ELNA loĝas ne nur en Kalifornio sed ankaŭ tute apud aŭ eĉ sur grandaj terfendoj.*]

"...ŝanĝiĝas ne esenco, nur dato."

—Lord Byron

En antikvaj kaj mezepokaj tempoj en Ĉinio oni amasigis ne malgrandan sperton en tertremaj antaŭdiroj. Detala esplorado de antikvaj scioj en tiu ĉi sfero estas afero de estonteco. Malsupre ni provos surbaze de ĉinaj historiaj fontoj priskribi iomajn observadojn de fenomenoj antaŭantaj tertremojn.

Unuaj mencioj pri tertremoj troviĝas en ĉinaj skribitaj fontoj jam antaŭ nia epoko. Komence de la dinastio Han (206 a.K.—220 p.K.) informojn pri tertremoj oni enmetadis en la partojn de la dinastiaj ĥronikoj dediĉitaj al eksterordinaraj eventoj. Tamen la informoj estas relative ne multnombraj. De la dinastio Tang (618—907) kaj precize post la dinastio Song (960—1279) kvanto da faktoj signife pligrandiĝas; multnombrajn informojn pri tertremoj enhavas historiaj verkoj de epokoj Ming (1368—1644) kaj Qing (1616—1911).

Al plej gravaj fontoj laŭ la rigardita temo apartenas la jenaj: *Hou Han Shu* (Historio de la dinastio Malfrua Han), *Wei Shu* (Historio de la dinastio Wei), *Jiu Tang Shu* (Malnova historio de la dinastio Tang), *Kai Yuan Zhan Ji* (Libro laŭ astrologio), enciklopedioj *Taiping Yulan* kaj *Cefu Juangui*, *Da Ming Shi Lu* (Regadĥronikoj de imperiestroj de la Granda Ming dinastio), *Di Zhen Ji* (Skizoj pri tertremoj), *Gujin Tushu Jicheng* (Kolekto de antikvaj kaj nuntempaj libroj) kaj ankaŭ

multnombraj priskriboj de regionoj kaj provincoj (*Fang Zhi*) de la epoko Qing.

Antikvaj ĉinoj distingis sekvajn ĉefajn fenomenojn kiuj antaŭiras tertremojn: sismaj bruoj, sisma lumo-brilo, antaŭirantaj puŝoj, ŝanĝiĝo en nivelo de subteraj akvoj, nenormalaj meteologiaj fenomenoj, nekutima konduto de bestoj.

Sisma bruo estas grava antaŭtertremaj fenomeno, priskribita en la ĉinaj fontoj. En la "antaŭsignoj", parto de dinastia historio *Wei Shu* oni skribas, ke en 476-a jaro "en Shanxi provinco aŭdiĝis bruo simila al tiu de tondro, ĝi sonadis de okcidento dekdufoje, kiam bruoj finiĝis okazis tertremo". *Jiu Tang Shu*: en 2-a monato de 734-a en Qinzhou okazis tertremo; antaŭe homoj aŭdis iajn subterajn bruojn de nord-okcidento, poste sekvis la tertremo. *Chenghua Shi Lu* (regadĥroniko de imperiestro Chenghua): en urbo Qiongzhou de Guangdong provinco 4-an de aprilo, 1468 dum nokto okazis tertremo; antaŭ ĝi sud-okcidente tondrobruis, post tio sekvis forta tertremo.

En mezepokaj verkoj troviĝas ankaŭ informoj pri sismaj lumoj. Ekzemple, *Wanli Shi Lu* (Regadĥroniko de imperiestro Wanli) atestas, ke en urbo Wuchang de Hubei provinco 26-an de majo, 1509 en la ĉielo ses aŭ sep foje ekflamis bluaj lumoj kvazaŭ fulmo akompanata kun bruo, post kio okazis tertremo. *Zhengde Shi Lu*: la 30-an de decembro, 1513 en regiono Yuejun de Sichuan provinco en la ĉielo estis videbla fajra globo de kiu devenis tondrosimila bruo; sekvan tagon okazis tertremo.

Multfoje ĉinaj fontoj mencias, ke ofte fortajn tertremojn antaŭiras serio de malfortaj puŝoj. Antaŭ fortaj tertremoj oni ofte observis ankaŭ ŝanĝojn en nivelo de subteraj akvoj. Kiel regulo tio estis ia rivero aŭ kanalo kiu antaŭnelonge de tertremo subite kaj rapide sekigiĝis. Iufoje el akvejoj soniĝis strangaj sonoj. Krom tio, kelkaj malnovaj libroj priskribas ankaŭ ŝanĝojn

en konsisto, gusto kaj temperaturo de akvo, ekz. "la akvo en putoj surprize malpuriĝis", "la fluanta akvo estiĝis ruĝa kiel farbo", "la gusto de puta akvo ŝanĝiĝis—la dolĉa akvo saligiĝis, la sala fariĝis dolĉa" ktp.

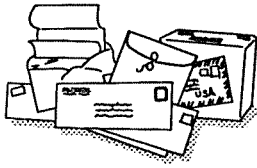
Multnombraj estas atestoj pri nenormalaj meteologiaj fenomenoj antaŭ tertremo, tiaj kiel neatendita varmego, torentaj pluvoj, uraganoj, altiĝinta nubeco kaj nebuleco, sekvetero aŭ superakvego. Unu el libroj parolas pri tiaj signoj tiel ĉi: "la nuboj kovris la tuta ĉielon, la suno senbriliĝis, tage blovis vento kaj ĉio malheliĝis, kaj dum la nokto ne estis videbla la luno".

Komence de la epoko Tang (618—907) estas troveblaj skribitaj materialoj pri neordinara konduto de bestoj antaŭ tertremoj. En unu el la fontoj de tiu ĉi periodo—*Kaj Yuan Zhan Ji*—oni rakontas, ke antaŭ tertremoj "sur stratoj kaj stratetoj kolektiĝas pepantaj musoj, birdoj kaj bestoj krias". Laŭ la alia verko, kiam bovoj kaj ĉevaloj levas supren siajn kapojn, kokoj klukas kaj hundoj bojas—tio profetas tertremojn. Dank' al longtempa empiria observado aperis konkludo—antaŭ tertremoj la bestoj kondukas strangmaniere.

Tremprognozoj en mezepokaj tempoj kutime sin bazis ne sur ia aparta simptomo, sed sur komplekso da simptomoj. Observoj, supre pritrakitaj, permesis al la mezepokaj ĉinoj entrepreni difinitajn rimedojn por malebligi aŭ minimumigi viktimojn kaj detruojn kaŭzatajn de tertremoj. Inter ili—kontraŭsismaj rimedoj en arkitekturo kiuj garantiis firmecon de konstruaĵoj; provizora loĝado ekster la domoj se ekzistis danĝero de tremripetoj ktp.

Oni devas agnoski, ke nuntempe prognozado de tertremoj ne ĉiam estas efektiva, kontentiga kaj eĉ ĝustatempa. Pro tio, do sendube meritas specialan atenton la scioj en tiu ĉi fako kiujn akumulis generacioj pasintaj.

LETEROJ

[Note: The letter column is a free-speech forum for members of ELNA. Views expressed are not necessarily those either of the editor or of the Esperanto League for North America, Inc.]

[Ankoraŭ pri fakaj terminoj.]

La artikolo de Anna Löwenstein (*Esperanto USA*, 1990(4), p. 6-7) enhavas saĝajn konsilojn pri la formado de novaj vortoj en Esperanto. Sed la aŭtorino, kritikante mian kontribuadon al la faklingvo de Esperanto, plurfoje eraris. Tiel, ŝi unuloke kritikis mian elekton de "alliniigi" (align) pro tio, ke supozeble mi dezirus similigi ĝin al latinidaj lingvoj. Kaj aliloke, ŝi kontraŭdire kritikis fakvortojn kiel "distoksi" (contaminate) kaj "vatraĵo" (coolant) pro ilia fremdeco al eŭropaj esperantaj parolantoj.

Ŝia kritiko kontraŭ la nova sufikso -enz/ estas neniu kritiko. Oni bezonas jardekojn por akcepti -io anstataŭ -ujo por landnomoj. Eble pasos multaj jaroj, ĝis kiam Esperanto fine akceptos la sufikson -enz.

Ĉu vere estas tiom evidente, kiel ŝi asertis, ke "blankigilo" estas A. bleach? Kiel ne A. whitewash? Ĝi signifas nur "io, kiu blankigas" (something that whitens). Kaj fakte PIV (ĉe artikolo por "tomb/o") citas jenan esprimon: "... (tomb)oj blankigitaj", t.e. A. white-washed tombs.

Ŝi skribis, kvazaŭ la faklingvo estus io forfermita, fremda al la ordinaruloj. Jes, sed ne tute. Tiel, la terminoj de kemio fluas en la ĝeneralan lingvon: katalizenzo, katalizilo (catalyst), detergento, brulpilo (fuel cell), plasto, nutroaldonaĵo (food additive), pelgaso (aerosol propellant), ktp. Ne estas neta divido inter kemio (aŭ aliaj sciencoj) kaj la ĉiutaga lingvo.

Ŝi diris: "What is important is that new words should be understood". Mi demandas: komprenitaj de kiu? Nu jes, naturalismaj vortoj kiel "radiatoro" estas

kompreneblaj al okcidentanoj. Sed al ĉinoj ili estas fremdaj.

Same kiel ŝi, mi spertas problemojn ĉe la traduko por A. contaminate. Estas malfacile juĝi, ĉu A. contaminate kaj A. pollute estas la samaj aferoj. La lingvoj, kiujn mi konsultis, ĝenerale rekonas diferencon inter ili. Tie ĉi kaj aliloke mi volas emfazi, ke mi nur konsilas, ne parolas elkatedre pri esperantaj vortoj. Tiel, la publiko kaj la fakuloj decidos, ĉu mia "distoksi" estas bona termino aŭ ne.

Laŭ s-ino Löwenstein, ni povas probable flankenlasi la esperantajn fakulojn ("to hell with the *Bildvortaro*"???) kaj fidi la praktikan kaj neerareman sperton de ĉiutagaj parolantoj de Esperanto. Do, ĉu la multjara klopodado de R. Eichholz estis vana? Mi tute ne kredas tion. La kreado de vortaroj kaj terminaroj estas peniga afero. Tiu, kiu ne kredas min, mem provu prepari novan, ampleksan anglan-Esperantan vortaron.

Doug Portmann

[La jena letero, kun dato 1990 02 09, devis aperi en n-ro 1990(2) de *Esperanto U.S.A.*, sed ĝi malaperis samtempe kun mia pasintjara diskopaneo. Nun mi retrovis la originalon, kaj jen—malfrue—kelkaj komentoj pri la Raŭmismo de d-ro Giorgio Silfer de la Kooperativo de Literatura Foiro.]

En via "Editorial" sur paĝo 2 de ELNA-Newsletter 1989:5 vi komentarias pri raŭmismo. Via komentario estas tre interesa, kaj ĝi stimulas al interveno. Mian intervenon fakte ne motivas iu ajn specifa rajto je ekzegezo: kvankam mi estis (kun sesdeko da aliaj) unu el la subskribintoj kaj eĉ rektaj kompilintoj de la Manifesto en Raŭmo, raŭmismo ne havas oficialan mentoron, ĝi estas fenomeno tre ampleksa kaj ne reduktiĝas je unu dokumento. Do min puŝas al interveno nur la amo al la vero, kaj min rajtigas la fakto ke vi, prave, mencias la aktivecon

de la kooperativo de Literatura Foiro, kiun mi prezidas nuntempe.

Estus oportune, por ke la legantoj de ELNA-Newsletter orientiĝu, publikigi viaflanke almenaŭ la tekston de la Manifesto: interalie por emfazi ĝian dekan datrevenon. Aliflanke, kiel dirite, la raŭmismo ne estas nur tiu Manifesto, same kiel la esperantismo ne estas nur la Deklaracio de Bulonjo-ĉe-Marco. Necesus, por vere profundigi en la tuta fenomeno, legi almenaŭ la artikolojn de Jerzy Leyk en *Pola Esperantisto* (1983), la aktojn de la simpozio pri strategiaj demandoj de la esperanto-komunumo (Varsovio, 1984), la eseojn de Sándor Révész (1987), la Konkludojn de la konferenco en Segedo (1988), la kulturpolitikajn raportojn de LF-koop...

Sed jam de la simpla lego de la Manifesto rezultas malvera via aserto ke la raŭmistoj "nomas praelismo la sintenon, ke oni devas varbi novulojn al esperanto". Neniu aktivulo ligita al raŭmismo asertas tion, sed male. Simple, li informadas pri esperanto alimaniere ol la praelanoj. Raŭmismo ja ne kredas pri la slogano "via dua lingvo", kaj rifuzas aliajn sloganojn kiel "la angla estas nia malamiko". Raŭmismo pledas por la praktika utiligo de esperanto kiel kulturlingvo. Tiusence, raŭmistoj perceptas Esperanton ne kiel premgrupon, sed kiel minoritaton kiu vivas propran modelon. La akcento ne estas sur la mondo (disvastigi Esperanton por plibonigi la socion), sed sur la individuo (utiligi Esperanton por plibonigi sin mem, sian familion, siajn geamikojn kaj tra tio eble ankaŭ la socion). La atingoj de la institucioj inspiritaj de la raŭmismo (LF-koop, KCE kaj aliaj) estas sub viaj okuloj. Sen la raŭmismo ne ekzistus la bonkvalitaj revuoj, kursoj, diskoj, kasedoj, libroj kiujn ni produktas. Danke al ili esti (kaj resti) esperantisto havas kulturan sencon. Por la raŭmistoj, esperanto helpas por profili apartan kulturan identecon. Kaj la tendenco diras ke ili pravas: vidu nur la diversajn aŭtonomajn kulturcentrojn kiuj multiĝas en Eŭropo—post KCE en Svislando, La Kvinpetalo en Francio, La Vojnodo en Belgio...

RECENZE

Malovec, Miroslav: *Gramatiko de Esperanto*. Trebic: 1988. 102 p.

Kvankam referenca verkaĵo de nia regulo submetiĝas ankaŭ nia PAG. Oni plendis pri diversaj aspektoj de la menciita libro, kaj kun kelkaj el tiuj plendoj, ankaŭ mi kunsentas. La unua neallogaĵo ĝia estas la grandeco, kiu ne multe plaĉas al studentoj de Esperanto (kial tiel grandega libro por tiel simpla lingvo?!). Poste, la lingvaĵo de la libro ne estas inter la plej facilaj, kaj ankaŭ tio malplaĉas al tiuj, kiuj ankoraŭ lernas Esperanton. Spite tiujn kaj aliajn "difektojn" PAG restas, kaj longe restos, baza verkaĵo por esperantistoj, sed ne nepre ankaŭ por studentoj. Prilingvaj libroj aperis kaj daŭre aperas en Esperanto, kaj tio estas normala afero por vivanta lingvo. Ŝajnas tamen, ke la ĝis nun aperintaj gramatikaj libroj ne nur ne sufiĉas sed ankaŭ ne ĉiam taŭgas, kaj ankaŭ tio estas normala: ekzistas jam skoloj (eble eĉ tro da ili) ankaŭ en Esperanto.

Libro neapartenanta al la tro "famaĵ" skoloj, sed ne nepre senvalora, aperis en 1988, en Trebic (Ĉeĥoslovakio), kaj mi kuraĝus nomi ĝin frato malgranda, sed pli klara, de PAG. Miroslav Malovec (MM) proponas al ni libron, kiun mi sopiris plurajn jarojn. Libron, kiu priskribu al ni la tutan Esperantan gramatikon en lingvaĵo facile komprenebla. Libron, kiu insistu pri la reguleco de Esperanto, kaj ne pri ties neregulaĵoj (kiel tro faras PAG).

Modestaspekta, La *Gramatiko de Esperanto* priskribas al ni Esperanton, tian kia ĝi devus esti, kaj pro tio, mi proponas ĝin al tiuj, kiuj jam enuas pro PAG.

En ok ĉapitroj, MM portas nin tra: la kvalitoj de Esperanto (ĉu bonaj aŭ malbonaj) kaj lingvaj aferoj; la fonetiko de Esperanto (interesa la fakto, ke laŭ MM, ŝi estas duonvokalo, sed ne ankaŭ j), mi ankaŭ demandas retorike, kiam niaj fonetikistoj kunsentos pri la sonoj de Esperanto?; dank' al Io ke Esperanto ne estas unu inter tiuj lingvoj uzantaj pseŭdoetimologian literumadon, kaj sekve por la Esperanta ortografio en la prezentata libro necesis nur

mallonga ĉapitro; pli longan kaj bonvenan ĉapitron bezonis la vortfarado en Esperanto—studante ĝin, oni povas konstati, ke Esperanto ne estas tiel eŭropeca, kiel iuj ŝatus trudi; la plej longa ĉapitro pritraktas la morfologion de Esperanto, tamen ankaŭ por legi, kompreni kaj ekutiligi la konsilojn el tiu ĉapitro ne necesas tuta vivo (komparu la koncernen ĉapitron de la libro kun simila ĉapitro en la gramatiko de via denaska lingvo!); certe, ankaŭ la sintakso de Esperanto trovis sian lokon en la libro de MM, kaj denove la spaco estas senteble (aŭ videble) malpli ampleksa ol tiu postulata de la, ekzemple, angla sintakso; unu inter niaj disputataj temoj—la vortprovizo de Esperanto—ne okupas tro ampleksan spacon, kaj tio montras la intuicion de la aŭtoro: la lingvon ne pligrandigas verkinto de libro, aŭ eĉ ne skolo, sed la parolantaro mem, kaj tiel devas esti; por tiuj, kiuj interesiĝas pri stilistiko, la aŭtoro donas kelkajn—bedaŭrinde ne sufiĉajn—konsilojn.

Jen mallonge, priskribo de la enhavo. Ne estis kaj ne estas mia celo eniri detalojn. La leganto mem decidu pri la utileco de la libro, sendube malsama de ulo al ulo. Mi mem ĝuis la libron kaj konsideras ĝin utila, eĉ se mi ne kunsentas kun la tuta enhavo, kaj precipe kun la preseraroj, kiuj bedaŭrinde ne mankas.

Ionel Onet

"Lorjak": *Mariagnes*. Budapeŝto: Hungara Esperanto-Asocio, 1986. 219 p. Broŝurita. Ĉe ELNA: kodo MAR003, prezo \$10.25 (nemembroj)/\$9.75 (membroj)

En la dampita zumado de l' komforta aŭtomobilo, la vojo horloĝe malvolviĝis trans la fronta glaco kun ripeta monotoneco. Nigra strio el gudro, ĉiam memsimila, ĝi dupartigis ĝis la horizonto panoramon el mil detaloj, diversaj kvankam

ripetiĝintaj, en la printempa eksplodo. Dekstre kaj maldekstre, la kampoj kvazaŭ karuselis, rapidegaj proksimvice—prokraste atentebaj ĉe la fono; kaj apriori ankoraŭ brunaj el la ĵusa vintro.

Se vi povas trapenetri tiun konfesinde iom barokan duonolineon, vi jam trovos vin ene de nemaltrfinda farso el la plumo de la konata "Lorjak". Se vi ne povos ĝin penetri... nu, vi tamen povas renovigi vian abonon al *Kontakto*.

Mallonge: la "heroo" ne tro heroa, Roĝer Mellion, emeritulo kiu plezuris kantante en la (cetera esperantista) ĥoro "La Cecilia" en Parizo, renkontas novan ĥoraninon, la belan Maria Dupont, en kiu li tuj rekonas la iaman filmstelulinon Agnes de Vitry. Roĝer tuj kaj pasie enamiĝas kun Maria-Agnes, kio cetera ne tre plaĉas al lia ankoraŭ neemeritiĝinta edzino, Simone, kiu siavice estas persekutata de afabla ĝentlemano, Anatol de Batifol, kies intereson altiris reklamo de "mistraktata edzino" enigita en iun revuon ne de Simone sed de la filino Persika, kiu siavice enamiĝas kun la juna frato de Anatol, la aspiranta aktoro Baltazar... La tuton bone resumas Maria-Agnes sur paĝo 171:

"Mi subite agnoskis, ke neniam ludinte vodevilon en mia kariero, mi komencis hodiaŭ. Ne komediante. Konsentu, ke la situacio estis vodevila: la brava dommastrino, kiu malfermante pordon, abrupte malkovras en *sia* lito kaj en *sia* propra ĉemizo, la adultamikinon de sia edzo ĉirkaŭatan kaj dorlotatan de l' tuta familio. 'Ĉielon! mia edzo...' Nur mankis longa kalsono al la ĉefa aktoro."

Kvankam la stilo estas, kiel mi jam sugestis, baroka, foje okazas sufiĉe rekta parolado, ĉefe ĉe la kokrita s-ino Mellion. Ekzemple, sur paĝo 163:

"Okazas, ke mia porka edzo instalas hejme sian putinon. Mi ĵus malkovris ŝin en mia lito! Mi estas tie ĉi por venĝi min."

Aŭ en la jena dialogo inter Roĝer kaj Simone sur paĝo 185:

"Simone! Mi estis tirita en nerezisteban kirloventon. Sed mi neniam celis moki, nek vundi vin. Vi neniam ĉesis esti mia amata edzino. Mi estas pli viktimo ol kulpanto. Viktimo de troa romaneco, de perfida sentimentaleco. Mi neniukaze forgesis vin."

"Jen kio estas konsola! Alivorte, kiam vi fikis ŝin, vi

elvokis min. Mi ĝoju!"

Aŭ: Simone, reveninte hejmen la tagon post la klasika kunveniĝo, je eniro en la litoĉambro:

"Odoras putine!"

La dorlotbesta preskoboldo de la Hungara Esperanto-Asocio sufiĉe ĝisfunde maĉis ĉi tiun verkon; la leganton ĝenos duonperditaj (ĉe substantivoj, ne ĉe adjektivoj) akuzativoj, adverbigitaj adjektivoj, perditaj linioj ktp. Tio ne ĉiam estas malhelpo; laŭ mia eble erara kompreno, la amnezia Maria-Agnes rapide regajnas sian memorkapablon nur dank' al la koboldo (p. 160-161). Kaj mi proponas kison (se virino) aŭ manpremon (se viro) al la unua persono, kiu ĝuste klarigas la frazon "Sed delonge S-ro Mellion ne pen povis nei sion konatan ligon kun Mania" (p. 160).

Bela, kvankam densa, Lorjakaĵo, sed nur por la sperta (lingve kaj alie) esperantisto.

Don Harlow

Pandemonio. Malagá: Pandemonio, 1987. 80p. Ĉe ELNA: Kodo PAN003, Prezo \$11.50 (nemembroj)/\$10.90 (membroj)

Se pri la (eventuala) apero de la vivo sur Tero temas (pseŭdo)science la unua ero de hispana *Pandemonio*, pri morto ni povas legi plurajn prozaĵojn, sendube multe pli altkvalitajn ol la t.n. sciencaj artikoloj, kiuj malfermas la libron. Mi devas konfesi, ke legante la unuan parton mi estis forĵetonta la libron. Stimulis min plu legi la nomoj de la aŭtoroj prezentitaj en la dua parto. Mi eĉ nun demandas min, kial necesis trudi tiun unuan parton al la legantaro. Eventualan respondon al tiu demando devus akompani ankaŭ respondo al la demando: Kiel eblas listigi poemon (*Mi*) sub "Rakonta prozo". Vere mankas rimo en la koncerna poemo, sed versojn (kaj certan pulson) ĝi havas, kaj laŭ mi ĝi ja *estas* poemo (kies valoro substrekendas).

Legante la du rakontojn de Alberto Franco (*La lasta vojaĝo de kara Vilĉjo kaj La enĉerkigito*) mi sentis ian eliadescan atmosferon. Kiel en la fikciaj prozaĵoj de Mircea Eliade, realo kaj transreala interplektiĝas kaj la leganto povus trovi sin en tute realeca etoso, kiu fakte estas transreala. Ankaŭ la rakonton de Georgo Kamaĉo *Ekster la kadro* karakterizas sama atmosfero. Tiuj tri prozeraj estis por mi la plej plaĉaj el la tuta libro. La sola poemo, *Mi* (Georgo Kamaĉo) devus gajni (pro sia soleco?) mian simpation. Sed, laŭ mi eĉ en

poesia antologio ĝi okupus bone merititan lokon. Kiom da tiaj *mi* estis/as en nia pacama mondo? Se ĝenerale la libro ne estas tre facile legebla (la lingvaĵo de la libro povas esti preter la ebloj de multaj literaturoj), la lingvaĵo de Kamaĉo estas sendube la plej malfacila. Jen sufikso *iĉ*, jen *kalkulatoro*, jen aglutinaĵoj ne ĉiam facile deĉifreblas, jen esprimoj ne tro oftaj. Se por nespertulo tiaĵoj donas malfacilaĵojn, al la verkaĵoj mem la lingvaĵo de Kamaĉo donas valoron. Eble la plej streĉa rakonto estas *Malantaŭ la pordo* de Francisko Ksavero Moleono. Mi ŝatus spekti kinon bazitan sur tia ideo. En *Pano buŝon ne serĉas* (sama aŭtoro) mi trovis paragrafon, kiu estas entute poemo: *Pasas tempo. Alvenis moment'.* Unua paŝo iron direktas. *Spirretene li antaŭenĵetas la piedon livan. Nenio okazas...* Pli valora tiu paragrafo ol la tuta *Rakonto en tri minutoj*. Pli proksima al niaj ĉiutagaj travivaĵoj estas la noveleto de Maria José Quesada *Punenda peko. Ĉu estas pli sordida la amo inter du personoj de la sama sekso, ol la amo inter du malsamseksuloj? Gravas la amo, kaj ĝi estas belega tiel direktita al anĝelo, kiel al monstro; tiel direktita al virino, kiel al viro.* Jen demando kaj respondo. Ĉu ni—la homaro—pretas akcepti tion? Eble estas la tempo revizii niajn konceptojn pri amo.

Valora libro (ĉu hazarde kvar el la 17 libreroj estis premiitaj en la Belartaj Konkursoj de UEA?). Valora eĉ se multekosta.

Ionel Onet

Zamenhof, Marko kaj Lazaro: Proverboj. Helsinki: Fondumo Esperanto, 1989. 704 p. Ĉe ELNA: Kodo PRO002, prezo \$40.00 (nemembroj)/\$38.00 (membroj)

Zamenhof, Lazaro Ludoviko: Proverbaro Esperanta. La Laguna: Stafeto, 1974. 167 p. Ĉe ELNA: Kodo PRO003, prezo \$12.50 (nemembroj)/\$11.85 (membroj)

Zamenhof, L. L., k.a.: Proverbaro. Tesaloniko: Tamtama Eldonejo, 1976. 146 p. Ĉe ELNA: Kodo PRO001, prezo \$5.50 (nemembroj)/\$5.20 (membroj)

Oni asertas, ripete, ke la proverboj estas montriloj del' saĝeco de popolo. Laŭ mi, ili montras la pensmanieron de la popoloj, kaj fine, de la tuta homaro. Ili elmontras ĉiujn aspektojn de la vivo, kun ties bonaj kaj malpli bonaj ecoj. Ili estas, foje, kontraŭdiraj, fojfoje, nur parte veraj, alifoje, tute ne veraj. Ili estas edukaj, sed povas esti ankaŭ trivialaj kaj vulgaraj. En ili troviĝas vero kaj mensogo. Ne ĉiam kaj ne ĉie validaj, la proverboj estas parto de la tutmonda kulturo, kaj ilia vereco aŭ valideco dependas de tempoj, lokoj, homoj. Ĉiukaze, la fakto ke kolektoj de proverboj (foje plurlingvaj) daŭre aperis/aperas ĉie tra la mondo pruvas la intereson, kiun la proverboj ĝuas ĉie.

Kiel ĵus menciite, proverbaroj aperas ĉie, sed ilia utilo estas relativa kaj ilia legantaro limigita. Pli konkrete: se oni publikigus proverbaron en, ni diru, ĉiuj latinidaj lingvoj, ĝi ne multe helpus al, ekzemple, turko en Bulgario, kiu parolas tri lingvojn: turke, bulgare, ruse.

Por havigi trezoreton el la tutmonda kulturo ĉie en la mondo, dum la jaroj, aperis proverbaroj Esperantaj, kiuj montriĝis sukcesaj (alie, mi ne povas klarigi la (re)eldonadon de tiaj libroj). La Libroservo de ELNA havigas al tiuj interesataj tri tiajn librojn.

Inter ili, la plej malnova kolekto estas tiu de Marko kaj Lazaro Zamenhof, publikigita parte jam en la pasinta jarcento. En 1980, oni eldonis la tutan kolekton (inkluzive la aldonojn el la fruaj jaroj de nia jarcento) en libreto enhavanta—laŭ Adolf Holzhaus—13155 proverbojn en la lingvoj: rusa, pola, franca, germana kaj Esperanto.

La fama eldonisto Juan Regulo Perez eldonis en 1961, kaj reeldonis en 1974, alian proverbaron. Ĝi enhavas 2630 proverbojn kolektitajn de L. L. Zamenhof, kaj estas fakte parto de la supre menciita proverbaro, al kiu aldoniĝis la trafikaj komentoj de Gaston Waringhien.

Alia proverbaro, iom malsama al la antaŭaj, estas tiu eldonita de Tamtamo, en 1976. En ĝi, la proverboj estas aranĝitaj laŭ verseraj piedoj (trokeoj kaj amfibrakoj). La proverboj estas listitaj en grupoj, laŭ la nombro de piedoj (de 2 ĝis 23) + grupo de proverboj kun jamboj kaj anapestoj. Pro sia aranĝo, tiu ĉi proverbaro estas tre utila por tiuj, kiuj interesiĝas pri metriko aŭ verkas versojn.

Jen tri eroj el tio, kio estas la multe diskutata/disputata kulturo Esperanta. Se anglalingva proverbaro apartenas al la brita, aŭ usona, aŭ kanada, aŭ aŭstralia, aŭ novzelandia, aŭ alia kulturo, al kiu kulturo apartenas la Esperantaj proverbaroj?!...

Ionel Onet

VOJAGU ESPERANTE 1991

• **Esperanto Classes**—July 1-19
San Francisco State University
"The best in the world!"

• **E.L.N.A. Annual Convention**
Raleigh-Durham, North Carolina
July 20-25

(Although the Interkona VEspero does not take place until Saturday evening the 20th, it's a good idea if possible to arrive Friday night because the L.K.K. is providing a full program of optional Esperanto programs during the day on Saturday. If you can arrive on the 19th, you won't have to miss any of them.)

AIR FARE IS EXPENSIVE THIS YEAR. BE SURE TO CONTACT ESPERANTO VOJAĜ-SERVO FOR DISCOUNTS ON THE AIR FARES TO RALEIGH-DURHAM AND BERGEN.

• **76a UNIVERSALA KONGRESO**
Bergen, Norway
27 July—3 August

• **POST-KONGRESA EKSKURSO**
3-12 aŭgusto

RESERVE OUR ESPERANTO VIDEO-

Lusi Harmon
Esperanto Vojaĝ-servo
6104 La Salle Ave.
Oakland, CA 94611
(415) 339-2001

TAPE ABOUT BERGEN. IT'S GREAT FOR MEETINGS AND CLASSES!

Is it safe to travel this year?

As a professional in the travel business, I would not recommend traveling to the middle east this summer, but many destinations including Scandinavia are probably safer than staying home. It's certainly safer than driving on the California freeways! We have never seen more care taken to ensure the safety of travelers. It takes a lot longer to get checked in; you cannot check your bags at the curb; and there are a lot more questions about who packed your suitcase, who has had access to it, and what you have in it. We will certainly be traveling to Bergen this year, and we hope you will be able to join us!

Bergen is an ideal city for a convention. It is large enough to be interesting, but small enough to be easily managed. It is both "Norwegian" and international! It is also situated in one of the most beautiful areas in the world, has a delightfully mild summer climate, and is the gateway to fjordland. The convention program will be very interesting including beautiful concerts and theatricals in the comfortable and modern Grieg Hall.

EVS has reserved an affordable hotel in the center of town, about as close as you can get to the kongresejo, and we have reserved space on SAS Airlines with guaranteed fares back to the beginning of the fall season for the dates of the convention. This will prove to be a great savings for those of us lucky enough to go to Bergen!

POST-KONGRESA EKSKURSO CRUISE FROM BERGEN: 3 Aug.

- To the North Cape
- To Lapland
- To the Land of the Midnight Sun
- Fly back to Oslo for 2 days before flying home: 12 August

The MS Lofoten can take you on a voyage along the most beautiful coastline in the world. To many people, crossing the Arctic Circle is an unforgettable experience. But it is when the mountain wall of the Lofoten Islands rises from the sea that words fail completely. The ship is an attraction in itself—a floating hotel, always on the way to new sights, new experiences, new adventures. You will enjoy service and meals you could expect in a first-class hotel. Yet the Coastal Express ships are not cruise liners. They are a means of communication for the local people; they carry goods to supply the needs of the coastal communities—and they are part of Norway's maritime culture!

The atmosphere on board is informal and relaxed. Scenes continually change, but slowly enough to allow you to absorb them; and to feel at one with the life of the coast and the mighty scenery that surrounds you.

**CRUISE WITH FELLOW ESPERANTISTS
ENJOY NORWAY AT ITS BEST**
Space is limited—sign up today!

ELNA

President: Angela Harlow (1993), P.O. Box 551, Pinole, CA 94564, tel. (415) 222-0187

Vice President: Dr. Grant Goodall (1993)

Secretary: Virginia Stewart (1992)

Treasurer: John B. Massey (1991)

Other Board Members: Ellen Eddy (1991), Nels M. Nelson (1991), William H. Schulze (1991), Prenda Cook (1992), Frank Helmuth (1992), Dr. Jonathan Pool (1992), Dr. E. James Lieberman (1993), Sherry Wells (1993), David Wolff (1993)

Commissioners: Jim Deer (Tape Service), Joan Gildemeister (Legislative Affairs), Lucy Harmon (Travel Affairs), William R. Harmon (Central Office), Dorothy Holland-Kaupp (Correspondence Courses), R. Kent Jones (Science & Technology), Dr. Julius Manson (United Nations), John B. Massey (Wills and Gifting), John B. Massey, William H. Schulze and Sidney V. Steinberg (Kapitala Fondusa Komitato), John Mathews (Service Clubs), Ellie Stein (Women's Affairs)

Director, Central Office: Mike Donohoo

Vice-Director, Central Office: Ionel Onet

ELNA Archivist: Hal Dreyer

Any member wishing to assist in the work of any of the above named commissions or committees should communicate with the member(s) shown.

ELNA Dues for 1991

Regular	\$25
Family	\$37.50
Youth (under 26)	\$12.50
65 year or above	\$15
Sustaining	\$50
Life	\$500

ELNA is a non-profit organization functioning under IRS paragraph 501(c)3. Donations are tax-deductible.

A separate supporting category, "Friend of Esperanto," has been established. A Friend of Esperanto pays \$7.50 per year.

UEA dues 1991

Member-Guidebook only (MG)	\$ 7.00
Member-Yearbook only (MJ)	\$16.00
Member-Subscriber (MA)	\$39.00
Societo Zamenhof (additional)	\$78.00
Subscription only to Esperanto	\$23.00
Subscription only to Kontakto	\$12.00
Life Membership in UEA	\$975.00

Send payments for UEA memberships or subscriptions to ELNA, Box 1129, El Cerrito, CA 94530. Make all checks payable to ELNA.

MOVING? DON'T LEAVE ESPERANTO BEHIND! If you have moved recently or are planning to move in the near future, don't forget to send a change-of-address card to the ELNA Central Office, Box 1129, El Cerrito CA 94530. This will assure your continued receipt of the Newsletter and other information. If you don't have a stamp handy, give the CO a call at (415) 653-0998. Thanks!

DEADLINE FOR MATERIAL FOR ISSUE 1991(4) of Esperanto U.S.A. is April 25, 1991.

ELNA Newsletter
Volume 27, No. 2
ISSN 0030-5065
Esperanto League for North America, Inc.
P.O. Box 1129, El Cerrito, CA 94530
Telephone: (415) 653-0998
Editor: Don Harlow